

Alex Vanopslagh's tale ved maratondebat i folketingsalen

Taler

Alex Vanopslagh
Formand for Liberal Alliance

Dato

19. januar 2023

Sted

Folketingets talerstol,
Christiansborg Slot

Tak for det. Jeg vil gerne i dag tale om noget, som jeg har gået og tænkt lidt over på det seneste, og jeg har også tænkt over det uden at være kommet frem til alle svarene. Jeg vil gerne tale om den splittelse og polarisering, som vi ser i stort set hele den vestlige verden, og det er egentlig også mit eget personlige og helt uvidenskabelige indtryk, at det er tiltagende i Danmark. Jeg tror, at der er mange, der kan genkende, at politiske diskussioner, også på arbejdspladsen eller ved middagsbordene, bliver mere ubehagelige og hårdere, og der er måske endda mange i dag, der er forsigtige med at sige, hvad de reelt mener, fordi de er bange for at blive hængt ud eller i værste fald miste deres job og status for at have de forkerte holdninger. Det er, som om de uenigheder, vi ser i politik og i samfundet, synes at være dybere og mere personlige, følelseladede, uforsonlige, præget af sådan en os og dem-tænkning. Nogle gange har jeg det indtryk, der er flere og flere, der mister troen på, at samfundet er retfærdigt, og at folkestyret virker, og på den måde kan man tale om, at der er en slags fællesskabs krise. For at undgå forvirring hos Venstre og venstrefløjen mener jeg med fællesskab ikke den offentlige sektor, jeg mener vores kultur.

Hvis man ser på det overfladisk, vinder fællesskaberne jo frem i tiden, men det er mest af alt det, jeg vil kalde smålige fællesskaber – smålige fællesskaber, der splitter og polariserer og bygger på en meget, meget simpel formel. Formlen er: Du er et offer, og det er samfundet, der undertrykker dig, du er en del af det sande folk, men du et offer for eliten, der vil blæse dig et stykke; eller du er kvinde og offer for de undertrykkende, patriarkalske strukturer; du er transkønnet og offer for samfundets ciskønnede strukturer; du er en ensom singlemand, der er offer for et kvindedomineret datingmarked; eller du er klimakæmper, der er offer for de uansvarlige forældregenerationer; eller du er en sand frihedskæmper, der har gennemskuet løgnene om coronavacciner og Ukrainekrigen; eller du er måske efterkommer af en indvandrer, der er offer for

statsracisme. Man kunne blive ved.

Det, som de smålige fællesskaber har tilfælles, er, at de tilbyder en fortælling og et fællesskab, som kan give identitet, hvor man bliver set, hvor man har en rolle at spille, ja, man har noget at kæmpe for og kæmpe imod, og så er det jo klart, at hvis man har den overbevisning, at man har fundet den eviggyldige sandhed, og at man er i en afgørende kamp mod selve undertrykkelsen og uretfærdigheden, skulle man da være mærkeligt indrettet, hvis ikke man ser sine politiske modstandere som personlige fjender, der skal ned med nakken for enhver pris.

Men det interessante er jo ikke problemerne, det interessante er, hvordan vi kan komme videre, hvordan vi kan få genskabt en fælles tro på Danmark. Jeg er ikke noget orakel, så jeg har selvfølgelig ikke alle svarene, men jeg tror, at noget af det drejer sig om, at vi faktisk skal sætte grænser for politik, at politik i dag i højere og højere grad drejer sig om ting, der reelt set hører privatlivet til, særlig når det kommer til køn, seksualitet og hudfarve. Men tendensen er egentlig bredere end det, politik trænger sig ind i alle samfundets og livets afkroge. Vi beslutter, hvordan en familie skal fordele dens barse, hvordan ens sundhedsvaner skal være, hvordan en bestyrelse i en privat virksomhed skal sammensættes, og i Frederikssund Kommune åbenbart også, hvornår børn skal fødes. Og når det forholder sig sådan, at vi fra politisk hold overskrider alle grænser, kan det vel næppe overraske, at også den politiske debat bliver grænseløs og polariseret.

Jeg vil også påstå, at hvis vi ønsker et stærkt fællesskab i Danmark og mindre splittelse i samfundet, er vi ironisk nok nødt til at styrke individet og det personlige ansvar for at få et stærkere fællesskab, for hvis ikke der er en stærk følelse af et personligt ansvar, er det også svært at have et stærkt fællesskab. Det er faktisk selve forudsætningen for fællesskabet. For hvis ikke vi tror på det personlige ansvar, vil det jo altid være andres skyld, så er det samfundets skyld, så er det fællesskabets skyld, når tingene ikke kører, og så er der kun tilbage at være vred på samfundet, finde sammen i de smålige fællesskaber og omstyrte samfundet. Der oplever jeg, at mange af de stærke bevægelser, der er i tidsånden, tager udgangspunkt i, at de i hvert fald selv har forstået det hele, det er alle de andre, der er dumme, men desværre står samfundets undertrykkelse i vejen for alt det gode, og i og med at man dermed ikke selv kan gøre så meget, man kan ikke tage ansvar selv for at gøre en positiv forskel, er der ikke så meget andet tilbage end at være vred på det samfund, som er skyld i alle dårligdommene. Så uden det personlige ansvar bliver fællesskabet ikke bare skrøbeligt, det bliver

ligefrem til fjenden.

Det ville blive en tand for overfladisk, hvis jeg påstod, at vejen til et samfund med mindre splittelse alene går igennem mere personligt ansvar, for jeg tror også, vi har brug for at styrke vores fællesskab. Når jeg siger fællesskab, mener jeg det lidt sværtdefinerbare store kulturelle fællesskab, som udgør fundamentet i vores samfund, altså de værdier, de normer, de traditioner, som er med til at give os identitet som mennesker, give os en følelse af, at vi tilhører noget større, giver os en oplevelse af, at vi alle sammen har en plads og en rolle at spille i andre menneskers liv og i samfundet. Det er jo egentlig det, der ligger til grund for sammenhængskraften i Danmark. Sammenhængskraften i Danmark er ikke opstået med velfærdsstaten eller den offentlige sektor, nej, det er et fællesskab, der har sine rødder helt tilbage i de folkelige bevægelser i 1800-tallet med bl.a. Grundtvig i front, hvor vi gennem oplysning, dannelse, et blomstrende foreningsliv, myndiggørelsen af borgerne fik skabt en spirende nationalfølelse, en oplevelse af samhørighed, at vi tilhører noget fælles i det her land, og at vi hver især skulle tage ansvar for det. Det er jo den bedrift, vi på en eller anden måde skal forsøge at gentage som nation og som samfund.

I den forbindelse er det nok et temperamentsspørgsmål, om man sådan begræder tabet af den kristne tro i Danmark, men jeg vil mene, det er hævet over enhver tvivl, at det er begrædeligt, hvis vi mister den kristne visdom, at når vi vil ændre verden til det bedre, skal vi starte med at ændre os selv til det bedre frem for at tro, at det kun er de andre, der er fejlbarlige.

Jeg tror, at når fællesskabet synes at være lidt udfordret, hænger det også sammen med den kulturelle udvikling, vi haft siden 68-oprøret, hvor vi har haft for meget fokus på frigørelsen af det enkelte menneske og med den konsekvens, at vi er blevet mindre bevidst om og måske i nogle tilfælde ligefrem fjendtligt indstillet over for alle de ting, der binder os sammen, fordi vi har haft travlt med at skulle bekæmpe normer og traditioner og autoriteter. Det har i nogle tilfælde været godt, men det har betydet, at det store fællesskab er blevet svækket, og når der er et manglende værdisæt, som man til fælles i et samfund, opstår der et vakuum, og det er det vakuum, de smålige fællesskaber slås om at udfylde, og de slås for, at lige præcis deres værdier og deres opfattelse af virkeligheden og retfærdigheden skal blive dominerende. Ironisk nok har en svækkelse af det store fællesskab også betydet, at det som individ bliver sværere at finde sit ståsted, finde ud af, hvad der er meningsfuldt, for det er en ensom opgave at skulle skabe

sin helt egen, unikke identitet, og så bliver det lige pludselig besnærende at hente sin identitet, sit kald i de utallige mange smålige fællesskaber.

Så hvis vi ønsker et samfund med mindre polarisering, hvis vi skal modvirke den appel, de smålige fællesskabet har, skal vi styrke bevidstheden om, hvad det vil sige at være menneske, hvad det vil sige at være dansker, være borger i Danmark, det er nok mere præcist. Vi skal styrke bevidstheden om, at vi egentlig er en del af noget større end os selv – og nej, det ikke den offentlige sektor, jeg tænker på. Nej det, vi er en del af, er jo det fantastiske fællesskab i Danmark, og det, vi alle bør stræbe efter, er at være samfundsborger, der tager ansvaret på os for både os selv, men også for fællesskabet, hvor vi, som Grundtvig sagde, som individer tager ansvar for det fælles bedste, men hvor vi ved, at det kræver frihed for den enkelte at påtage sig det ansvar. Så måske skulle vi lægge mindre vægt på alt det, der splitter os, alt det, vi ikke har tilfælles, vores køn, vores hudfarve, om vi er jyder, københavnere eller bornholmere. Det er ikke, fordi det ikke er vigtigt, for det er enormt vigtigt i vores private liv, men det er ikke det, et fællesskab kan bygge på, for det skal bygge på det, vi er fælles om, vores historie, vi er fælles om at dele Danmark, vi er fælles om at skulle tage ansvar for vores eget liv og dem omkring os, og sikre et godt Danmark for fremtidige generationer. Og det fællesskab kan alle blive en del af. Uanset om man er af andengenerationsindvandrer fra Mellemøsten eller er pæredansk og fra Holstebro, om man bor i Nordsjælland med en høj indkomst eller i Tønder med en lavere indkomst, om man er ung eller gammel, kan vi alle tage del i at være samfundsborger, hvor vi med flid og en egen indsats kan skabe et godt liv, hvor vi ikke forventer, at staten skal løse alle vores problemer, eller hvor vi misbruger politik til at presse vores personlige præference ned over alles hoveder, men hvor vi derimod belønner og beundrer dem, der tager ansvaret på sig, hvor vi forventer noget af hinanden, ikke som en ordre fra en kommandocentral på Slotsholmen, men som et bånd mellem mennesker, der er frie til at forpligte sig på hinanden. Det var det.

Kilde

ft.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Debattale, Folketingstale, Liberal Alliance, Politisk tale

Relateret

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

19. januar 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/alex-vanopslaghs-tale-ved-maratondebat-i-folketingssalen>